

MOMENTE ASTRALE ALE RELAȚIILOR DINTRE BASARABIA ȘI ROMÂNIA PÂNĂ LA REALIZAREA MARI UNIRI DIN 1918

ASTRAL MOMENTS OF RELATIONS BETWEEN BESSARABIA AND ROMANIA UNTIL THE ACHIEVEMENT OF THE GREAT UNION OF 1918

General (r.) prof. univ. dr. Teodor FRUNZETI*
(Academy of Romanian Scientists, 3 Ilfov, 050044, Bucharest, Romania,
email: secretariat@aosr.ro)

Colonel (r.) prof. univ. dr. ing. Eugen SITEANU**
(Academy of Romanian Scientists, 3 Ilfov, 050044, Bucharest, Romania,
email: secretariat@aosr.ro)

General de brigadă (r.) Mircea UDRESCU***
(Academy of Romanian Scientists, 3 Ilfov, 050044, Bucharest, Romania,
email: secretariat@aosr.ro)

Rezumat: În mod metaforic, marele poet Nichita Stănescu a declarat că România este Limba Română. Dar până să se vorbească de un stat România, românii au trăit în jurul Carpaților în numeroase țări, mici regiuni administrative, care, pentru a face față acțiunilor cotropitoare ale vecinilor, s-au constituit în state administrative de sine stătătoare, primind numele Moldova, Transilvania și Valahia. Și acestea, începând cu secolul XIV, au fost încorporate politic imperiilor învecinate, astfel: Moldova și Valahia la Imperiul Otoman, iar Transilvania la Imperiul Habsburgic. Prin extinderea Imperiului Țarist dinspre est spre vest, care și-a fixat drept țință Cetatea Istanbul și cea mai mare parte a Balcanilor, pământurile locuite de români au devenit în secolele următoare un fel de teatru de război între cele trei imperii. Începutul secolului al XVIII-lea au găsit Moldova sub suveranitate turcească, dar prin Dimitrie Cantemir, aceasta a încercat să-și recapete independența statală cu ajutorul Moscovei. Deși nu s-a reușit, acțiunile întreprinse de Dimitrie Cantemir au consemnat, ca prim moment astral, definirea oficială a râului Nistru drept hotar estic al Moldovei, iar locuitorii dintre Prut și Nistru au început să înțeleagă că vecinii lor de dincolo de Nistru au tendințe expansioniste. Aceste tendințe s-au concretizat în 1812, al doilea moment astral, când regiunea cuprinsă între Prut și Nistru a fost desprinsă de la români și încorporată la Imperiul Țarist, primind numele de Basarabia. Al treilea moment astral, de însemnătate deosebită, poate fi considerat anul unirii Valahiei cu Moldova, în Principatele Unite, anul apariției unui stat centralizat românesc, către

* Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România, Președintele Secției de Științe Militare, Conducător de doctorat la Universitatea Națională de Apărare „CAROL I”, Președintele Senatului Universitar la Universitatea „Titu Maiorescu”, email: tfunzeti@gmail.com

** Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România, membru titular al Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST) al Academiei Române, email: esiteanu@yahoo.com.

*** Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România, email: udrescumircea@yahoo.com.

care se îndreptau speranțele tuturor celorlalte regiuni locuite de români. Cel de-al patrulea moment este marcat de evenimentele anilor 1917-1918, când Basarabia și Bucovina s-au unit de data aceasta cu România. Aceste momente au fost însoțite și de cele ce s-au petrecut în 1774, 1856 și 1877 când regiuni locuite de români au trecut în mod forțat dintr-o parte în alta, făcând să se accentueze dorințele românilor de a trăi împreună.

Cuvinte cheie: români, moldoveni, România, Basarabia, imperii, independență, suveranitate, țară, stat, regiune, tratat, moment, astral, istorie.

Abstract: Metaphorically, the great poet Nichita Stănescu declared that Romania is the Romanian Language. But before there was talk of a state Romania, Romanians lived around the Carpathians in numerous countries, small administrative regions, which, in order to face the invading actions of their neighbors, constituted themselves as independent administrative states, receiving the names Moldova, Transylvania and Wallachia. And these, starting with the 14th century, were politically incorporated into neighboring empires, as follows: Moldova and Wallachia to the Ottoman Empire, and Transylvania to the Habsburg Empire. Through the expansion of the Tsarist Empire from east to west, which set as its target the Fortress of Istanbul and most of the Balkans, the lands inhabited by Romanians became in the following centuries a kind of theater of war between the three empires. The beginning of the 18th century found Moldova under Turkish sovereignty, but through Dimitrie Cantemir, it tried to regain its state independence with the help of Moscow. Although it was not successful, the actions taken by Dimitrie Cantemir recorded, as the first astral moment, the official definition of the Dniester River as the eastern border of Moldova, and the inhabitants between the Prut and the Dniester began to understand that their neighbors across the Dniester had expansionist tendencies. These tendencies materialized in 1812, the second astral moment, when the region between the Prut and the Dniester was separated from the Romanians and incorporated into the Tsarist Empire, receiving the name of Bessarabia. The third astral moment, of particular importance, can be considered the year of the union of Wallachia with Moldova, in the United Principalities, the year of the emergence of a centralized Romanian state, towards which the hopes of all the other regions inhabited by Romanians were directed. The fourth moment is marked by the events of 1917-1918, when Bessarabia and Bukovina united this time with Romania. These moments were also accompanied by what happened in 1774, 1856, and 1877 when regions inhabited by Romanians were forcibly moved from one side to another, accentuating the Romanians' desire to live together.

Keywords: Romanians, Moldavians, Romania, Bessarabia, empires, independence, sovereignty, country, state, region, treaty, moment, astral, history.

INTRODUCERE

Românii din Basarabia și Bucovina, aflați în imediata apropiere a intereselor rusești, în ceea ce privește relațiile cu românii din celelalte provincii românești, au avut legături permanente generate, cum era și firesc, de interese de origini comune de limbă și cultură, din care s-au dezvoltat interese politice de integrare într-un stat preponderent al românilor de jurul-împrejurul Carpaților, ce pot fi analizate prin cel puțin cinci momente astrale, momente de cumpănă, care au constituit în bună măsură trepte generatoare de sentimente de durere, de speranțe sau de împlinire a unor